

Sygn. akt V KK 377/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSA del. do SN Piotr Mirek

Protokolant Barbara Kobrzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Lucjana Nowakowskiego,

w sprawie M. Ś.,

wobec którego warunkowo umorzono postępowanie o czyn z art. 178a § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 16 stycznia 2015 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego,
od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 3 czerwca 2014 r., zmieniającego wyrok
Sądu Rejonowego w M. z dnia 9 stycznia 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

M. Ś. został oskarżony przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. o to,
że w dniu 16 sierpnia 2013 roku w D., prowadził w ruchu lądowym samochód
osobowy marki Opel Corsa, znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem
badania 0,31 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, a więc o czyn z art. 178a § 1
k.k.

Po rozpoznaniu tej sprawy Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 9 stycznia 2014 roku, uznał oskarżonego M. Ś. za winnego zarzucanego mu czynu i wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 60 stawek dziennych ustalając, że jedna stawka wynosi kwotę 20 zł. Nadto Sąd na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku i zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłatę w kwocie 120 zł.

Apelację od tego wyroku wniósł osobiście oskarżony. Jakkolwiek nie sformułował wprost zarzutu obrazy art. 66 § 1 k.k., to analiza treści tej skargi dowodzi, że w istocie rzeczy oskarżony zarzucił naruszenie tego przepisu wobec niezastosowania przez Sąd I instancji wobec niego instytucji warunkowego umorzenia postępowania. W konkluzji skargi oskarżony wniósł o zmianę wyroku poprzez warunkowe umorzenie postępowania i odstąpienie od orzeczenia środka karnego, względnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Po rozpoznaniu tej apelacji, Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 3 czerwca 2014 roku, rozstrzygnął, co następuje:

1/ zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie wobec oskarżonego M. Ś. w zakresie czynu z art. 178a § 1 k.k.;

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 1 000 złotych;

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku;

2/ w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze i wymierzył mu kwotę 100 złotych tytułem opłaty za obie instancje.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego na niekorzyść oskarżonego wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny. Autor kasacji działając na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k., zarzucił

rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a to art. 67 § 1 k.k. oraz prawa procesowego - art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegające na zaniechaniu określenia czasu obowiązywania orzeczonego wobec M. Ś. środka probacyjnego w postaci warunkowego umorzenia postępowania.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna i należało ją uwzględnić. Trafnie jej autor podniósł, iż zaskarżony wyrok wydano z rażącym naruszeniem wskazanych w kasacji przepisów prawa, zarówno materialnego, jak i procesowego, które w dodatku miało istotny wpływ na jego treść.

Instytucja warunkowego umorzenia postępowania jest zaliczana do środków związanych z poddaniem sprawcy próbie (por. tytuł rozdziału VIII Kodeksu karnego). Ten środek orzekany jest na okres próby, w trakcie której sprawdzana jest trafność prognozy kryminologicznej, będącej jedną z przesłanek tego rodzaju orzeczenia. Zgodnie z treścią art. 67 § 1 k.k., okres próby ustalony przez sąd w wyroku, nie może być krótszy od roku ani też dłuższy od dwóch lat i biegnie od chwili uprawomocnienia się wyroku. Zatem obowiązkiem sądu orzekającego jest umieszczenie w wyroku precyzyjnego rozstrzygnięcia, co do czasu trwania tego okresu. Ustawowy wymóg określenia w wyroku okresu obowiązywania zastosowanego środka probacyjnego wyklucza możliwość precyzowania tego okresu dopiero w postępowaniu wykonawczym, np. w trybie art. 13 § 1 k.k.w.

W przedmiotowej sprawie Sąd II instancji wbrew wymogowi wynikającemu z art. 67 § 1 k.k., nie określił wobec oskarżonego okresu próby, czym rażąco naruszył normę określoną w tym przepisie. Tej sytuacji nie zmienia fakt, iż Sąd powołał przepis art. 67 § 1 k.k. w podstawie swego rozstrzygnięcia o warunkowym umorzeniu postępowania. Jest rzeczą oczywistą, że brak orzeczenia co do okresu próby, zwłaszcza w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy orzekł w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego w sposób diametralnie odmienny niż Sąd I instancji, stanowi również o rażącym naruszeniu przepisu prawa procesowego – a

to art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. Pierwszy z tych przepisów stanowi, że każdy wyrok powinien zawierać rozstrzygnięcie. Jest faktem, że wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne nie ma charakteru wyroku skazującego, a zatem nie mają do niego zastosowania wprost wymogi ujęte w art. 413 § 2 k.p.k. Należy jednak podzielić stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 roku, w sprawie III KK 167/08 (Lex nr 465878), że jeśli jednak dostrzeże się charakter elementów wymienionych w tym przepisie, a które musi zawierać wyrok skazujący, tj. dokładne określenie czynu, jego kwalifikację oraz wymóg wskazania zastosowanej kary i środków karnych, to uwzględniając fakt, iż w przypadku warunkowego umorzenia postępowania karnego wymogi te, co oczywiste, nie mogą zostać spełnione, wnioski wykładni systemowej (*argumentum a rubrica*) prowadzą do jednoznacznego stwierdzenia, że koniecznym "odpowiednikiem" tych elementów, w przypadku instytucji określonej w art. 66 k.k., jest wskazanie okresu próby, na jaki następuje umorzenie postępowania – zgodnie z art. 67 § 1 k.k.

Naruszenie przez Sąd Okręgowy norm określonych w art. 67 § 1 k.k. i art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. było rażące i miało istotny wpływ na treść wyroku, gdyż brak obligatoryjnego rozstrzygnięcia o okresie próby ma znaczenie dla prawidłowego wykonania orzeczonego środka probacyjnego i w rezultacie uniemożliwia przeprowadzenie weryfikacji przyjętej prognozy kryminologicznej, jak też zastosowanie unormowania z art. 68 § 4 k.k. Mając na uwadze konieczność wyeliminowania wskazanego uchybienia, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację i uchylił zaskarżony wyrok przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.